

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllänsuostien esikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., josta 212 Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane ka-
tujen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Mainailemukset \$1.00 ensimmäiseltä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta liall.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in
America, Published every Tuesday by The
Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

ADDRESS:
TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th,
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231½ Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osoit-
taa seuraavaa:

Uusia tilauksia 153
Uudistuksia 49
Katkennut 38

KAHVI-JUTTUJA

Toverittaren painos viime viikon
alussa oli 5,603. Siis 4,400 vailia kym-
menestä tuhannesta. Uusia tilauksia
merkitsi puntari 195, uudistettuja 40
ja katkenneita 36;

Tuo katkenneiden luku minua aina
harmittaa, vaikka eivät asiat ole-
kaan nyt niinkuin ne olivat siihen
sikaan, kun tulin tähän toimitushom-
maan. Silloin oli melkein säännöllis-
esti katkenneiden luku aina suuri
ja uudistettujen tilausten luku pie-
nin. Ja sitä näkyä minun täytyi kes-
tää tammikuun alusta aina maalii-
kuun loppupäiviin asti, jolloin tapah-
tui muutos parempaan päin. Safras
pääsi yli kriittillisen kohdan ja alkoi
toipumaan. Lehti on alkanut parantua,
mutta — niin mutta minun ter-
veyteni tämän potilaan hoitamisessa
on jonkun verran kärsinyt, joten nyt
asetan toivoni lehden levittäjiin, että
he "helppaavat" nostamalla lehden
tilaajamäärän siihen määrään, että
sen tulevaisuus ja hyödyllisyys työ-
väenliikkeen eteenpäin viemisessä on
taattu.

Tuo kilpailukatsastajan nurkka on
minulle erittäin mielenkiintoinen
nurkka. Se on minulle viestintuoja
joka viikko, joko se sitte tuo iloa-
noman tai päinvastoin. Nähdäks, kun
minä olen niin kaukana sieltä kont-
toorista, että en voi olla joka päivä
näkemässä missä määrin ja mistä ni-
itä tilauksia tulee.

Yksi seikka tuossa katsastajan
kartassa oli viime viikolla hyvin sil-
mänpistävä. Kilpailijain nimilistalla
komeilee ylimpänä Astoria, kilpaili-
jana läseipirimme sihteersika. Mutta
jällempänä katsastajan kartalla ei näy
mitään merkkiä siitä, että Astoriasta
ollis vielä herunut yhtään tilausta.
Ja niin suuri alue kuin siellä on til-
auksien ottamiselle! Ja missä on nyt
se Astorian naisten homma, se josta
ainä yhtikokoukselle tehdyssä a-
lustuksessa puhuttiin, että Toveritar-
ren tilaajamäärä on kohotettava kym-
menen tuhanteen ja sitten sinä on
tehtävä "fiksauksia" parempaan päin.
Mutta ehkäpä Astoria alkaa hän-
mästyttää maailmaa ja heittää niitä
tilauksia tulemaan oikein suuressa
tyksyissä. Odotan jos tässä numerossa
näkeväni Astorian ensitilalla, huoli-
matta siitä, että vanha sananparsi
sanoo, että "kirkon juurella enimmäin
pakanolta."

Katsastaja sanoo, että Toveritar

Kilpailu

katsauksesta näkyi viime viikolla,
että Seattle on ensitilalla.

Tuon johdosta ajattelin täältä ma-
ailman rannoilta, jossa taas hoopoi-
len, lähettää pikku kuiskauksen, sille
meidän osastomme puolesta kilpaile-
valle Lempilleni, että: kun olette
ensitilan vallanneet, niin pitäkää se!
Newyorkilaiset veivät viime kerral-
la ensi palkinnon. Ottakaa se nyt
sinne Seattleen. Tiedämme, että new-
yorkilaiset ovat sisukasta väkeä.
Kilpailussa heidän kanssaan ei sovi
leikitellä, mutta pittaamattomia he
eivät ole, jos toisessa palkassa yri-
tetään vaan hiukan paremmin! Ja
mikä on esteenä, että se toinen palk-
ka ole tällä kertaa Seattle? Mah-
dollisuuksia siellä kyllä on

Ja kuulkaas vielä! Ensikuussa kat-
keaa paljon Toverittaren tilauksia
siellä Sedän "koti"-kontrissa. Teh-
kääpäs "ristiretki" Juanitaan! Uu-
silkaa tilauksia. Ja siellä kyllä on
viel ättilää uusillekin tilauksille!
Tällä kertaa ensi palkinto Seattleen!
SETÄ.

Naisten toiminnasta

Tervehdys Toverittarelle

Nyt tartun mä kynääni kiinni
ja tervehdän sua.
Sun lehdilles puhtoisille,
lumivalkelle niin.

on ainoa suomenkielinen naistenlehti
Amerikassa. Totta. Mutta siinä ei ole
vielä sanottu kaikki. Toveritar on
ainoa säännöllisesti ilmestyvä suo-
malainen sosialistinen naisten lehti
koko maailmassa ja ainoa sosialisti-
nen naisten ja lasten lehti tässä
maassa.

Kohottakaamme siis Toveritar sil-
hen huomioon, että amerikalaisetkin
huomaisivat tämän kaitlaasen valis-
tustyon tärkeiden ja seuraisivat esi-
merkkiä. Kerran ilmestyi tässä maas-
sa sosialistinen naistenlehti "The
Progressive Woman" erään pikkunai-
sen Josephine Congerin aloitesta,
mutta lehti jouduttuaan puolueen
viralliseksi äänenkannattajaksi, kuoli
kannatuksen puutteessa, kun puolue
ei vielä älynynt naisten valistustyön
tärkeyttä. Samoin ilmestyi hetken
alkaa amerikalainen sosialistinen las-
tenlehti, mutta sekin kuoli kannatuk-
sen puutteessa, kun ei puolue vielä
ymmärrä lasten kasvatustyön tär-
keyttä.

Ja kuitenkin, sen täytyy jokaisen
ajattelevan sosialistin tunnustaa, on
herätys- ja valistustyö naisten, nuori-
son ja lasten keskuudessa ehdot-
tomasti välttämätöntä, jos mielimme
köyhälistöliikkeen voittona viedä.

Siis Toverittaren olemassaolo vält-
tämätön, sen tehtävä tärkeä, suuri
ja kaus ulottuva. Toverittaren teh-
tävä on suuri, paljon suurempi kuin
minä, yksi ainoa nainen, ky-
kenen sen kautta tekemään. Minä
voin vedota teihin, ajatteleviin puo-
luetovereihin ja pyytää teidän yhi-
teistä apuunne tämän työn suoritus-
kassa, sillä loppujen lopuksi riippuu
se kaikki teistä eikä minusta. Mi-
nä voin tehdä vaan yhden ihmisen
osan ja tullen aina tavalla tai toi-
sella toimimaan tämän työn eteen
niin kauan kuin minulla on yksikin
kyky, tilaisuus ja mahdollisuus toi-
mia.

Minä ja te samassa ikäpolvessa o-
levat, olemme täällä vaan vähän ai-
kaa. Laittakaamme siis asiat niin,
että se polvi, joka nyt on kypsään
ikään vartumassa ja se polvi, joka
on nousemassa, jatkaa meidän työ-
tämme ja suorittaa sen työn monin
kerroin paremmin, kuin mitä me ky-
kenemme sen tekemään.

Ja tätä tarkoitusta varten näitä
lehtien levittämiskilpailujakin toi-
meenpannaan.

Minä en ole niin "järkevä", että
voisin aina olla yhtä mieltä miesten

mä piirrän mun muistoni registerin,
tulevaisuudessa' nousevassa.

On kunnia tervehtää sua.

Se lohduttaa mua.

Taas henkeni herää elohon uuteen,
mun aatoksen lentää kuin höyhen
tuuleen.

Se on virkistävä—niin elvyttävää.
—Nyt olen minä tyytyväinen.

Oi "Toveritar!" Sä lehti niin pien',
sä valona ollos kun synkkenee tie.
Sä elvytä mieltä väsyneitä,
ja virvoita syömmiä murtuneita
—Viel' helmassa yön kalvaa nälkä
ja saasta.

Sä säteenä ollos, pimeyttä poista.
MAIJU.

SAN FRANCISCO, CAL.

Täällä San Franciscossa sitä nyt
on hyörimistä jos mistä laadusta,
täytyy sanoa ihan kuin savon mum-
mo pohjan merellä: "johan tiellä
imminen kuoloo". El uskalla edes
puhuakaan pommiräjähdyksestä, sillä
joutuu heti viranomaisen kynsiin.
Olכון vaan tässä sivumennen sanot-
tu, että San Francisco on kiehuunut
yli laitojen, jonka johdosta nyt ihm-
iset ovat niin sotaisella tuulella; ko-
ko kaupungin ihmiset koettavat etsiä
murhaajia. Tähän mennessä on jo
läusäi va'gittu saamatta vielä mitään
varmuutta.

Niin ja siitä Toverittaren levittä-
misestä ei ole minulla paljoakaan sa-
nomista vielä. Liiketovereilleni se
näyttää ihan kuin että minusta tulee
tollikko niinkuin mestarin Reetan u-
rakka. Ei sitä minunkaan olisi riän-
tänyt pranttäyttää nimeäni siihen
listaan, mutta onhan meillä vielä nyt
aikaa. Minä kysyin eräältä tuttavai-

kanssa ja sen kautta saavuttaa pa-
tenteeratuun järkevyyden naisena.
Mutta aina silloin kuin joku mies
mielestäni puhuu tai kirjoittaa jo-
tain sellaista, joka on minun mieli-
piteeni kanssa yhtäpitävä, olen ai-
na valmis sen tunnustamaan.

Mielenkiinnolla olen seurannut M.
Hahlin ja Suvannon väittelyä moraali-
kysymyksestä ja minä olen erittäin
iloinen, että tämäntapainen väittely
on syntynyt, sillä melkäläisessä liik-
keessä tarvitaan tämänkaltaista
vaikutusta. Mielestäni on Suvanto o-
sunut asiassa oikeaan.

Asian pohtiminen on tärkeätä si-
täänkin syystä, että työväenjoukkojen
erilaisia teorioita ja suuntia edusta-
vat ryhmät ovat hyvin läheisesti sot-
keutuneet tähän moraalkysymykseen.
Kullakin ryhmällä on oma omittui-
nen, teoriohinsa soveltuva käsitys
moraalista.

Yksilöllistä edesvastuuttomuutta e-
dustavat ne kalkista vallankumouk-
sellisimmat, jotka näkevät tässä ma-
illassa vain työläisiä ja työnantajia,
omistavia ja omistamattomia ja jot-
kut pitävät tästä määrittelystä niin
tarkkaan kiinni, että loppujen lopuk-
si työläisiltä ovat vain ne, jotka kul-
kevat vuode selässä tukkikämpän ja
kapakan väliä ja kaikki muut ovat
porvareita. Sosialisteja voivat olla
ainoastaan ne, jolla ei ole mitään
tunnustettua ammattia, ovat kaik-
keen kykenemättömiä, paitsi "porva-
rien haukkumiseen" ja jotka ovat
tässä-päälaesta kantapäihin asti. Ja
"kansanvallan" korkein aste on eh-
doton yksilöllinen vapaus, kuritto-
muus ja edesvastuuttomuus.

Meillä on tapana lainailla viisasten
lausuntoja, joko kuolleiden tai elä-
vien kuuluisuuksien ja suuruuksien.
Minun mielestäni on Lapatosson toi-
mittaja siksi huomattava suuruus,
että hänenkin lausuntojaan sopii lai-
nalla oppaaksi ja ohjeeksi. Siispä
lainaan tuosta väittelystä seuraavan
Suvannon lausunnon ja toivon, että
lukijat painavat sen mieleensä:
"Ei kaikki ole mustaa mikä ei
ole valkeaa. Eivät kaikki ole hulluja
jotka eivät ole neroja. Eivätkä kaik-
ki ole kykenemättömiä hikkumaan,
jotka elivät ole atleetteja. Filosofia,
joka tajuaa vain äärimmäisyydet on
harhaan johtavaa filosofiaa niin yhi-
teiskunnallisten kuin muidenkin ky-
symysten alalla."

Se "Oregon Herald" siis on aivan
täysi todellisuus. Ensimmäinen nume-

tani, eikö hän tiedä ketään, joka ti-
lasi Toveritarta. Sanoi tuttavani
tietävän miuksia useita, mutta sa-
amalla antoi minun ymmärtää, että
ne ovat niin elämänhaluisia, että ei-
vät tahdo Toveritarta. Ne menevät
Gleen Parkiin tanssimaan ja otta-
maan — — — kalkeilaista muuta
huvitusta, Sanoppa sinä Selma-täti!
kuka meistä on elämänhaluinen, se
joka maksaa "tuu-pittä" porvarien
silmänruokaan, talkka sekö, joka
käyttää kaiken voimansa kook maail-
man työläisten eduksi? Minä puo-
lestani ajattelen, että tilaamalla To-
verittaren on parempi kuin se että
menee joka pyhä maksamaan kaksi
"pittä" kapitalistien kukkaroon, jos-
sa on enestään liikaa. Se olisi tällä
tavalla, että tarvitsisi olla pois par-
kista vaan neljä kertaa niin sillä
rahalla saisi tilata Toverittaren jo
kokoiseksi vuodeksi ja mikä vielä
yksi asia olisi nimi elämäkirjoissa,
mutta tuolla tavalla se on niin pal-
jon, että tule huomenna taas. Näyt-
tää siltä, että me jotka tilaamme
omaa lehteä, niin me saamme vetää
kärryt myös. Joo niin se on. Eräs
läsätä kysyi rengiltään: "kumpi meis-
tä vetää kärryt", niin renki arveli:
"kyllä kai ne minun on vedettävä".
Selma-täti sanoppa sinä jos Toveri-
tar menee Suomeen. Minulla olisi
tilaus sinnepäin, mutta toiset sano-
vat, että sitä ei sinne päästetä so-
dan takia ja sentähden olen viivyy-
tellyt sen tilaamista. Odotan siihen
varmempaa tietoa.

Lopuksi toivon innostusta liiketove-
reilleni. Minä sitä olen vaan heläpä-
tuulella ihan kuin tupen ja knapin
kauppiat vanhassa maassa. Ja mitä
vielä kun se Lapatossu tulla tuput-
tel tänne minulle ihan vanhan mu-
kaisena. Ei näy muistavan enään

ro on jo ilmestynyt! Vaikka se pie-
nikokoisena lähtee tallustelemaan,
niin hyvää siitä kuuluvat kaikki to-
verit täällä tykkäävän. Ja on syytä
toivoa, että se innostus ei kuole al-
kuunsa, sillä tämä lehtihomma täällä
Oregonissa on todellisen tarpeen
synnyttämä. Jos mitään niin juuri
näin laajassa ja harvaan asutussa
valtiossa, tarvitaan paikallinen lehti
pitämässä puoluejärjestöämme koos-
sa ja kasvattamassa sitä.

SELMA-TXTI.

SYNTYNYT

Meille syntyi

TERVE POIKA

Kesäkuun 10 p., 1916. Kutsumme
häntä nimellä

ANTON EUGENE.

Hilma ja Anton Huhtala,
500 Hill Ave., Steubenville Ohio.

HUONEITA VUOKRATTAVANA

Hyvin kalustettuja huoneita vuok-
raa ulos täyden ja huolellisen ylö-
pidon kanssa

Mrs. Mini Markkanen,
89 Peeter St., Toronto, Ont., Can.

Waukeganin, Ill., s. s. osaston vi-
ralliset kokoukset pidetään joka kuu-
kauden ensimmäisenä ja kolmantena
sunnuntaina alkaen klo 2 i. p.

Osaston ompeluseuran kokoukset
on joka kuukauden toisena torstaina
alkaen klo 2 i. p. Kahvia kokouksen
loputtua.

Työväen oma lehti on parhain ase
työläisluokan vapautustaistelussa.

•••••
• Sand Couleen, Mont., S. S. •
• Osaston Ompeluseura pitää •
• kokouksensa joka toinen •
• torstai ilta kello 7. Terve. •
• tuloa kaikin! •

•••••
Storkettin, Mont., s. s. osaston om-
peluseuran kokouksia pidetään joka
toinen torstai-ilta kello 7. Saapukaa
kaikin.